

Bemærkninger til forslaget

1. Tidligere fremsættelse

Beslutningsforslaget er en genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 56, folketingsåret 2002-03 (se Folketingsstidende 2002-03, forhandlingerne side 7415 og 10526, tillæg A side 2702 og 2713 og tillæg B side 1801). Forslagets titel er identisk med det tidligere forslags, men i forslagens tekst og i bemærkningerne til forslaget er der indarbejdet ændringer og væsentlige opdateringer.

2. Formålet med beslutningsforslaget

Formålet med beslutningsforslaget er at sikre, at Danmark forlanger en syvårig overgangsordning i forbindelse med udvidelsen af EU med ti nye medlemslande. Overgangsordningen skal bestå i, at arbejdstagere fra de nye medlemslande først 7 år efter udvidelsen kan opnå arbejdstilladelse i Danmark. Tyskland og Østrig har varslet at ville gøre brug af en sådan syvårig overgangsordning, og forslagsstillerne finder det af afgørende betydning, at også Danmark sikrer sig en sådan overgangsordning.

Vedtagelse af forslaget vil beskytte det danske arbejdsmarked mod de negative virkninger af tilstrømning af østeuropæisk arbejdskraft. Uden en overgangsordning vil østeuropæiske arbejdstagere fra udvidelsens første dag lovligt kunne tage ansættelse her i landet.

Overgangsordningen er nødvendig af flere grunde: for det første for at undgå, at et større antal virksomheder uden overenskomst med fagbevægelsen ansætter arbejdskraft til lønninger, der ligger under de lønninger, arbejdsmarkedets parter har aftalt; for det andet for at beskytte de sociale ordninger, der er bærende i den danske velfærdsmodel, mod at blive undermineret som følge af tilstrømning af fremmed arbejdskraft. Risikoen er, at østeuropæiske arbejdstagere og deres pårørende efter kortere tids ophold i landet kan opnå samme ret til sociale ydelser som andre borgere i landet. Det vil kunne føre til en så markant stigning i det offentlige udgifter til overførselsindkomster, at selve det danske velfærdssystem vil komme i fare.

Siden forslaget om en overgangsordning for Danmark første gang blev fremsat i Folketinget, har flere af de andre EU-lande meldt ud, at de påtænker at indføre overgangsordninger for at beskytte deres arbejdsmarkeder, sociale ydelser osv. I afsnit 5 bliver de andre EU-landes overvejelser gennemgået nærmere. Et stort flertal i Folketinget nedstemte i juni 2003 Dansk Folkepartis forslag til folketingsbeslutning om overgangsordning for Danmark ved EU's udvidelse mod øst (B 56, folketingsåret 2002-03).

I dag, hvor indlemmelsen af de nye medlemslande er rykket tættere på, er der imidlertid i befolkningen og i fagbevægelsen en voksende forståelse for, hvor afgørende det er for Danmark at beskytte vore sociale ordninger m.v., og forslagsstillerne opfordrer derfor indtrængende Folketingets andre partier til denne gang at lægge partipolitikken på hylden og samles om et forslag, der vil være til betydelig gavn for den danske befolkning, de danske lønmodtagere og den offentlige økonomi.

Formålet med dette forslag er ikke at forhindre, at mennesker fra de nye medlemslande kan påtage sig et arbejde i Danmark. Formålet er – som beskrevet ovenfor – at sikre, at der ikke sker unødvendige forstyrrelser af det danske arbejdsmarked, samt at sikre, at de danske velfærdsydelser ikke sættes under et unødvendigt pres som følge af en stigende ledighed.

Der er grund til at være opmærksom på, at EU's nuværende medlemslande har mulighed for at forlange en toårig overgangsordning, der kan fungere som en afventningsperiode. Foreløbig har Belgien tilkendegivet, at man påtænker at ville benytte sig af denne mulighed. En sådan toårig periode kan bruges til nøje at overvåge, hvordan arbejdskraftvandringerne fra de nye medlemslande udvikler sig. Hvis det viser sig, at der ikke sker forstyrrende arbejdskraftvandring til de af de nærmeste nabolande, som ikke indfører overgangsordninger, kan man efter de to år vælge at lade reglerne¹⁾ om fri bevægelighed gælde for arbejdstagere fra de lande, der optages i EU pr. 1. maj 2004. En sådan ordning ville være en langt bedre løsning for Danmark end slet ingen overgangsordning, og Dansk